

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Інститут державного управління у сфері цивільного захисту

XIV Міжнародний виставковий форум
„Технології захисту/ПожТех – 2015”

МАТЕРІАЛИ

**17 Всеукраїнської науково-практичної
конференції рятувальників**

СУЧАСНИЙ СТАН ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ШЛЯХИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ

22-23 вересня 2015 року

Київ – 2015

ОРГКОМІТЕТ:

АВЕР'ЯНОВ Олег В'ячеславович	Заступник Голови Державної служби України з надзвичайних ситуацій, голова оргкомітету
ВОЛЯНСЬКИЙ Петро Борисович	В.о. начальника Інституту державного управління у сфері цивільного захисту, заступник голови оргкомітету

Члени оргкомітету:

ДОЦЕНКО Олександр Володимирович	Директор Департаменту персоналу
ЄВДІН Олександр Миколайович	Перший заступник начальника Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту
ЗАЙЧЕНКО Руслан Юрійович	Заступник начальника Управління взаємодії із засобами масової інформації та комунікацій з громадськістю
КОЗЯР Михайло Миколайович	Ректор Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
МАЮРОВ Михайло Олександрович	Директор Департаменту організації заходів цивільного захисту
ОЛІЙНИК Олександр Іванович	Директор Департаменту економіки і фінансів
ПОЛЩУК Тарас Васильович	В.о. директора Департаменту державного нагляду (контролю) у сфері пожежної, техногенної безпеки та цивільного захисту
САДКОВИЙ Володимир Петрович	Ректор Національного університету цивільного захисту України
ТИЩЕНКО Олександр Михайлович	В.о. проректора Національного університету цивільного захисту України – начальник Черкаського інституту пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобіля

Розглянуто актуальні наукові та практичні проблеми у сфері цивільного захисту України, його стан та перспективи розвитку. Значну увагу приділено пошуку шляхів подальшого вдосконалення діяльності підрозділів ДСНС України, органів державного управління у сфері цивільного захисту, проблемам впровадження положень Кодексу цивільного захисту України. Крім того, розглянуто актуальні проблеми забезпечення техногенної та пожежної безпеки, а також здійснення превентивних заходів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям.

Збірник призначений для широкого кола фахівців у сфері цивільного захисту, у тому числі для управлінського, кадрового, соціально-психологічного, інженерно-технічного складу, науковців, керівників та працівників державних та комунальних рятувальних служб. Також він буде цікавим науковим та науково-педагогічним працівникам, які здійснюють наукові дослідження у сфері цивільного захисту та науково-педагогічну діяльність у вищих навчальних закладах.

Відповідальність за зміст та достовірність наданих матеріалів несуть автори публікацій.

© ІДУЦЗ
© ДСНС України

Мельниченко О.А., Ляшевська О.І. Техногенна безпека: проблеми та шляхи їх вирішення	253
Миргород О.В., Доній Д.В. Розробка складів бетонів для оптимізації вогнетривких та фізико-механічних властивостей залізобетонних конструкцій після впливу пожежі	257
Миронець С.М. Сучасні технології формування психологічної готовності фахівців до діяльності в екстремальних умовах	259
Мирошник О.М., Землянський О.М. Розробка експериментальної установки контролю електричної мережі при аварійному знеструмленні	262
Михлюк Е.І. Особливості копінг-стратегій рятувальників з різними типами акцентуації характеру	264
Морозов А.О., Бегун В.В., Гречанинов В.Ф. Роль провідних наукових установ нану у переході на нову концепцію державного управління безпекою	266
Назаренко І.І. Питання психологічного захисту та надання екстреної психологічної допомоги населенню в умовах надзвичайної ситуації	268
Невічаний О.В., Замислов С.С. Убезпечення населення від надзвичайних ситуацій – обов’язок держави	270
Новак С.В., Круківський П.Г., Перепелица М.С. Зависимість расчетных значений предела огнестойкости ограждающих бетонных конструкций от теплофизических характеристик бетона	273
Новак С.В., Нефедченко Л.Н. Анализ требований пожарной безопасности к системам фасадной теплоизоляции	277
Нуязін В.М., Биченко А.О. Пустовіт М.О., Нестеренко А.А., Удовенко М.Ю., Матяш П.В. Довідниково-аналітичний програмний комплекс „Довідник небезпечних речовин”	280
Нуязін О.М., Поздєєв С.В., Сідней С.О., Федченко І.В. Вплив конструктивних особливостей вогневих печей на достовірність результатів випробувань стін на вогнестійкість	282
Огурцов С.Ю., Дуношкін В.О., Тимошенко О.М., Бенедюк В.С., Стилик І.Г. Експериментальні дослідження з обґрунтування основних параметрів системи попередження пожежі та вибуху „сухих” відсіків ракети-носія	285
Одинець А.В., Матвійчук Д.Я. Результати моніторингу стану з пожежами в Україні у 2014 році	288
Оленіченко Ю.А., Соболев О.М. Аналіз дієвості механізмів державного управління у сфері безпеки поведінки з твердими побутовими відходами	291
Островерх О.О., Ковалевська Т.М. Нормативно-правове обґрунтування критеріїв оцінки ступеню ризику від провадження господарської діяльності у сфері техногенної та пожежної безпеки	293
Осьодло В.І., Будагьянц Л.М., Вінтоняк В.Ф. Відповідальність військового психолога у цивільно-військових відносинах (моральний аспект)	296
Панова В.О. Взаємозв’язок відповідальності та лідерських якостей у курсантів НУЦЗУ	299
Переверзін Ю.П., Нешпор О.В. Роль соціальної політики держави у системі цивільного захисту	302
Повстин О.В. Фінансові аспекти підготовки фахівців у сфері цивільного захисту в контексті реформування вищої освіти в Україні	305
Погорєлов С.В. Особливості переживання загрози виникнення надзвичайної ситуації населенням України з різним психотравмуючим досвідом	308
Покалюк В.М., Майборода А.О. Удосконалення підготовки фахівців робітничих професій в пожежно-рятувальних підрозділах	310
Помазя-Пономаренко А.Л., Лукиша Р.Т. Розвиток регіонів в умовах ризиків: державноуправлінські аспекти	312

декларують загальні підходи стосовно виключно пожежної безпеки, як для будь-якого небезпечного об'єкту, та не відображають специфіки.

Діюча правова база не адаптована до вимог Європейського Союзу щодо поводження з ТПВ, та відповідних вимог безпеки та запобігання надзвичайним ситуаціям в містах їх накопичення.

Отже, підводячи підсумок зазначимо, що існуючий стан механізмів державного управління у сфері безпеки поводження з твердими побутовими відходами унеможливило прийняття ефективних державно-управлінських рішень в даній сфері, та потребує їх докорінного покращення з метою відповідності світовим стандартам безпеки.

Цитована література

1. Олениченко Ю.А., Соболев А.Н. Система ограничений в задачах предупреждения и ликвидации техногенных аварий на полигонах твердых бытовых отходов// Ю.А. Олениченко, А.Н. Соболев Проблемы чрезвычайных ситуаций. – Харьков: 2012, №15. – С. 104-116.

2. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2013 році [Електрон.ресурс]. – Режим доступу: www.mns.gov.ua/content/annual_report_2013.html

3. Шевченко Р.І. Окремі питання нормативно-правового регулювання моніторингу надзвичайних ситуацій в Україні/ Р.І. Шевченко, О.М. Соболев, В.Б. Корчев, Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України : тези VII Всеукраїнської науково-практичної конференції - Хмельницький: НАДПСУ, 2014. – С. 79.

Островець О.О., Ковалевська Т.М.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНКИ СТУПЕНЮ РИЗИКУ ВІД ПРОВАДЖЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ТЕХНОГЕННОЇ ТА ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

Постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2015 р. № 361 „Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 29 лютого 2012 р. № 306” було внесено зміни у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 29 лютого 2012 р. № 306 „Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки”, котра набрала чинності з 11 червня 2015 р. Цією постановою значно розширено критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері техногенної та пожежної безпеки, а саме:

1. Критеріями, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері техногенної та пожежної безпеки, є:

1) провадження такої діяльності на:

- потенційно небезпечних об'єктах, об'єктах підвищеної небезпеки, а

також на об'єктах, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, за переліком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 р. № 83 „Про затвердження переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави”;

- об'єктах, віднесених до відповідної категорії за вибухопожежною та пожежною небезпекою (визначається відповідно до НАПБ Б.03.002-2007 “Норми визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою”);

2) кількість осіб, які перебувають на об'єкті (визначається відповідно до ДСТУ-Н Б В.1.2-16:2013 „Визначення класу наслідків (відповідальності) та категорії складності об'єктів будівництва”);

3) умовна висота будинку (визначається відповідно до ДБН В.1.1.7-2002 “Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва”);

4) площа об'єкта;

5) категорія складності об'єкта будівництва (визначається відповідно до ДСТУ-Н Б В.1.2-16:2013 „Визначення класу наслідків (відповідальності) та категорії складності об'єктів будівництва”);

6) наявність підземних та/або підвальних поверхів, приміщень, споруд (визначається відповідно до ДБН В.2.2-9:2009 „Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення”);

7) належність об'єкта до пам'яток архітектури та історії;

8) надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення.

2. Відповідно до встановлених критеріїв суб'єкти господарювання відносяться до одного з трьох ступенів ризику - високого, середнього або незначного.

3. До суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику відносяться суб'єкти:

1) які провадять діяльність на території та/або у приміщеннях, що належать їм на праві власності, володіння, користування:

- об'єктів підвищеної небезпеки та об'єктів, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави;

- промислових, складських будівель (споруд), зовнішніх установок, які за вибухопожежною небезпекою належать до категорії “А” або “Б”;

- промислових, складських будівель (споруд), зовнішніх установок, які за пожежною небезпекою належать до категорії „В”, площею: 500 кв. метрів та більше - для промислових будівель (споруд), зовнішніх установок; 1000 кв. метрів та більше - для складських будівель (споруд);

- об'єктів, на яких передбачено перебування 50 або більше осіб, що мають хоча б одну з таких ознак: розташовані на підвальних та/або підземних поверхах; працюють у нічний час (з 23 по 7 годину); об'єктів, на яких передбачено перебування 100 або більше осіб; об'єктів, які є будинками та/або спорудами з умовною висотою понад 47 метрів; об'єктів, які є пам'яткою архітектури та/або історії національного значення;

2) які провадять діяльність з будівництва об'єктів IV-V категорії складності;

3) які відповідно до одержаної ліцензії мають право надавати послуги і виконувати роботи протипожежного призначення на території та/або у приміщеннях, які належать суб'єктам господарювання з високим ступенем ризику;

4) які є державною, регіональною, комунальною, об'єктовою аварійно-рятувальною службою, а також аварійно-рятувальною службою громадської організації.

4. До суб'єктів господарювання із середнім ступенем ризику відносяться суб'єкти:

1) які провадять діяльність на території та/або у приміщеннях, що належать їм на праві власності, володіння, користування:

- потенційно небезпечних об'єктів;

- промислових, складських будівель (споруд), зовнішніх установок, які за пожежною безпекою належать до категорії "В", площею: від 0 до 500 кв. метрів - для промислових будівель (споруд), зовнішніх установок; від 0 до 1000 кв. метрів - для складських будівель (споруд);

- об'єктів, які розташовані на підвальних та/або підземних поверхах, у приміщеннях, спорудах, в яких передбачено перебування від п'яти до 50 осіб;

- об'єктів, у яких передбачено перебування від 50 до 100 осіб, що не належать до групи з високим ступенем ризику;

- об'єктів, які є будинками та/або спорудами з умовною висотою від 26,5 до 47 метрів включно;

- об'єктів, які є пам'яткою архітектури та/або історії місцевого значення;

2) які провадять діяльність:

- з будівництва об'єктів I і II категорії складності, площа яких перевищує 300 кв. метрів (у тому числі вбудовані у будівлі), крім індивідуальних (садибних) житлових будинків, садових, дачних будинків, господарських (присадибних) будівель і споруд, індивідуальних гаражів;

- з будівництва об'єктів III категорії складності;

3) які відповідно до одержаної ліцензії мають право надавати послуги і виконувати роботи протипожежного призначення на території та/або у приміщеннях, крім тих, які належать суб'єктам господарювання з високим ступенем ризику.

5. До суб'єктів господарювання з незначним ступенем ризику відносяться суб'єкти, що не належать до суб'єктів господарювання з високим та середнім ступенем ризику, а також суб'єкти, що мають сертифікати на систему управління якістю, яка відповідає вимогам нормативних документів у галузі пожежної безпеки, що регламентують порядок проектування, монтажу та технічного обслуговування систем протипожежного захисту, і загальним вимогам ДСТУ ISO 9001:2009 "Системи управління якістю. Вимоги" (ISO 9001:2008, IDT).

6. Планові заходи державного нагляду (контролю) за додержанням суб'єктами господарювання законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки здійснюються з такою періодичністю:

з високим ступенем ризику - не частіше ніж один раз на рік;

із середнім ступенем ризику - не частіше ніж один раз на три роки;
з незначним ступенем ризику - не частіше ніж один раз на п'ять років.

7. У разі коли планові заходи державного нагляду (контролю) за додержанням суб'єктами господарювання законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки і додержанням ними ліцензійних умов здійснюються протягом одного календарного року, зазначені заходи здійснюються одночасно.

8. У разі коли за результатами не менш як двох останніх планових заходів державного нагляду (контролю), проведених протягом останніх двох років, не виявлено фактів порушення вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, ліцензійних умов, наступна планова перевірка такого суб'єкта господарювання проводиться не раніше ніж через установлений для відповідного ступеня ризику період, збільшений у 1,5 раза.

9. У разі коли суб'єкт господарювання може бути віднесений одночасно до двох або більше ступенів ризику, такий суб'єкт належить до більш високого ступеня ризику з числа тих, до яких він може бути віднесений.

Осьодло В І., Будагьянц Л.М., Вінтомяк В.Ф.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОГО ПСИХОЛОГА У ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВИХ ВІДНОСИНАХ (МОРАЛЬНИЙ АСПЕКТ)

Гранична актуалізація проблематики психологічної допомоги учасникам бойових дій пов'язана як із набуттям великою кількістю українських громадян життєвого досвіду в стресогенних обставинах війни, так і з відсутністю системи військово-психологічної служби, що саме зароджується. До того ж і громадянське суспільство, і цивільне психологічне експертне товариство змушене вчитись виявляти та розв'язувати все нові проблеми психологічного здоров'я вояків та членів їхніх сімей на тлі збройних посягань на незалежність та суверенітет держави. Проте, як свідчить досвід війн ХХ-початку ХХІ століття, не лише питання бойового стресу, але й реабілітації та ресоціалізації військовослужбовців та працівників Збройних Сил (ЗС), що пройшли через війну, не можна відтермінувати „до мирного часу”.

Безперечним позитивним, й навіть, вирішальним, чинником ситуації визвольної війни в Україні, що його не було в ситуаціях ретельно проаналізованих у науковій літературі війн/збройних конфліктів (ІІ-ї індокитайської, афганської, чеченської війн тощо) та більшості миротворчих операцій, є свідомість справедливості боротьби та підтримка й активна допомога громадян війську. Так само, як питому вагу завдань із матеріального забезпечення частин і об'єднань, підрозділів і служб, задіяних в АТО, добровільно („знизу”) взяло на себе громадянське суспільство, громадяни та волонтерський рух, так і з перших днів збройного протистояння на Сході волонтери, цивільні та військові фахівці докладають зусилля із надання психологічної допомоги військовослужбовцям на передовій, у госпіталях, реабілітаційних центрах, виносять на обговорення проблеми та пропозиції зі створення дієвої системи психологічної допомоги у военній організації.